

วิธีการบริหารจัดการที่ดี (Good Practices) : กรณีศึกษากระบวนการที่สร้างคุณค่า
ให้ลูกค้า โดยการบริหารความเสี่ยง โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา

กัลยาณณ์ ศิริปุณย์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ กัญญาณิช ศิริปุณย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....
.....
(ดร.พานิช เหล่าศิริรัตน์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....
.....
(ดร.พานิช เหล่าศิริรัตน์)

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณี เดียวอิศเรศ)

.....
.....
(ดร.สมศรี ศิริไหวประพันธ์)

คณะกรรมการนุยศศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส ฉกรรจ์เดช)
วันที่...19..เดือน..มีนาคม..... พ.ศ.2550

คำนำ

ความรู้ในเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ จะบังเกิดผลลัมกุทธร์ได้อย่างดียิ่งก็ต่อเมื่อผู้ศึกษาได้นำความรู้สู่การปฏิบัติ โดยช่วยให้องค์กรใช้แนวทางที่บูรณาการ ในการจัดการผลการดำเนินการ ซึ่งจะมีผลให้การดำเนินการมีคุณภาพ เกิดความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน

ผู้ศึกษาจึงมีความตั้งใจที่จะศึกษาวิธีการบริหารจัดการที่ดี (Good Practices) กรณีศึกษากระบวนการที่สร้างคุณค่าให้ลูกค้า โดยการบริหารความเสี่ยง ของโรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งมีการบริหารจัดการหลายๆ อย่าง ที่ประสบความสำเร็จ จนได้รับการยกระดับจากกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ เป็นโรงพยาบาลที่ได้รับ ตดิยภูมิ (ระดับ 3.1) ผ่านการประเมินคุณภาพสถานพยาบาลหลักในโครงการประกันสังคม ผ่านการรับรองโรงพยาบาลส่งเสริมคุณภาพ และจะมีการเยี่ยมสำรวจให้คำปรึกษาเข้ม (Intensive Consultation Visit : ICV) ครั้งที่ 3 จากสถาบันรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Accrediation : HA) เพื่อประเมินการพัฒนาคุณภาพในขั้นที่ 2 แก่โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา นับว่าเป็นองค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในด้านการบริหารจัดการ โดยยึดกระบวนการที่สร้างคุณค่าให้ลูกค้าตามเกณฑ์ รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award)

กัลย์วัฒน์ ศิริปุณย์
พฤษภาคม 2550

ประกาศคุณภาพ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างดียิ่ง จาก ดร. พันิช เหล่าศิริรัตน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วรรษี เดียวอิศเรศ กรรมการที่ปรึกษา ดร. สมศรี ศิริไหวประพันธ์ กรรมการที่ปรึกษาที่กรุณายieldให้คำปรึกษาและนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษาได้ใช้เวลาซึ่งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ น.พ. วีรวงษ์ เพ่งวนิชย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเมืองยะเชิงเทรา ที่ กรุณายieldให้คำแนะนำ และอนุญาตให้เข้าไปศึกษา นายสุรัตน์ สำราญฤทธิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร น.พ. บุญสืบ ลินิวา รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ น.พ. ประสิทธิ์ นานะเจริญ หัวหน้ากลุ่มงาน ประกันสุขภาพและสวัสดิการสังคม คร.ส.น.ใจ นักศึกษา ผู้ชำนาญการด้านพัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาล เมืองยะเชิงเทรา คุณจิราภรณ์ ชลานุรุพณ์ ผู้ชำนาญการด้านการพัฒนาคุณภาพบริการ รวมถึงท่าน อื่นๆ ที่มิได้อ่านนามในที่นี้ อย่างสนับสนุน และมีส่วนช่วยให้กำลังใจ ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือ ในทุกๆ ด้าน ซึ่งทำให้การทำงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

กัลยวัณย์ ศิริปุณย์

48921161: MAJOR SUBJECTS: HUMAN RESOURCE MANAGEMENT; ໜ້າ. MM
(MASTER OF MANAGEMENT)

TERMS: VALUED PROCESS/ CUSTOMERS/ RISK MANAGEMENT/
CHACHEONGSAO HOSPITAL

KALAYAWAN SIRIPHUN : GOOD PRACTICES : THE VALUED PROCESS
TO CUSTOMERS BY RISK MANAGEMENT AT CHACHEONGSAO HOSPITAL.

PRINCIPLE ADVISOR: PHANIT LAOSIRIRAT, PH.D. 51 P. 2007.

The excellent management of organizations in Thailand can play an important part of pushing domestic organizations into competitiveness in international level. Comparison among benchmarks of successful excellent management methods of organizations, the National Award has brought in Malcolm Baldrige's criteria as the main tools of measurement.

Therefore, this thesis described the Good Practices of Chacheongsao Hospital because it has developed the system of health service to obtain quality and efficiency and to meet requirements of standard systematically and continuously. The Hospital has received the certificate of General Hospital Service System Standard (Level 3.1), passed the quality assessment as the Main Hospital in Social Security Project, and additionally has been certified as Health Promoting Hospital and then has just been visited and monitored from The Institute of Hospital Quality Improvement & Accreditation : HA-Thailand on May 9, 2007.

Sections and topics of the National Award criteria were applied for standardization. The most important of them was the process of creating value to customers by carry out risk management of Chacheongsao Hospital. Emphasizing on the process of creating value, the elements of management had been well integrated; starting from visions, missions, goals, strategies, organizational structure, indicators, and means. In doing so, all elements of management have had balancing integrations with performance that resulted safety to customers of Chacheongsao Hospital.

48921161: สาขาวิชา: การจัดการทรัพยากรมนุษย์; ก.จ.ม. (การจัดการมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการที่ดี/ กระบวนการสร้างคุณค่า/ ลูกค้า/ การบริหารความเสี่ยง/
โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา/

กัลย์วัฒน์ ศรีปุ่มย์ : วิธีการบริหารจัดการที่ดี (Good Practices) : กรณีศึกษา

กระบวนการที่สร้างคุณค่าให้ลูกค้า โดยการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา

(GOOD PRACTICES : THE VALUED PROCESS TO CUSTOMERS BY RISK

MANAGEMENT AT CHACHEONGSAO HOSPITAL) อาจารย์ที่ปรึกษา พานิช เหล่าศิริรัตน์,
Ph. D. 51 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การบริหารจัดการที่เป็นเดิศขององค์กรต่างๆ ในประเทศไทย สามารถมีส่วนช่วยผลักดัน
ให้องค์กร ในประเทศไทยเข้าไปสู่การแข่งขันในระดับสากลได้ ด้วยการเปรียบเทียบ (Benchmark)
การบริการจัดการที่เป็นเดิศขององค์กร ที่ประสบความสำเร็จในประเทศไทย ซึ่งเกณฑ์รางวัล
คุณภาพแห่งชาติได้นำเสนอโดย Malcolm Baldrige มาเป็นเกณฑ์ในการวัด

ฉะนั้น งานนิพนธ์ฉบับนี้ ได้เขียนวิธีการบริหารจัดการที่ดีของโรงพยาบาลเมือง
ฉะเชิงเทรา เมื่อจากเป็นโรงพยาบาลที่มีการพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้มีคุณภาพ ประสมประสิทธิภาพ
ได้มาตรฐานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง จนได้รับมาตรฐานระบบบริการตดิยภูมิ (ระดับ 3.1) เมื่อ พ.ศ.
2549 ผ่านการประเมินคุณภาพสถานพยาบาลหลักในโครงการประเมินสังคม ผ่านการรับรอง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ และจะมีการเยี่ยมสำรวจจากสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพ
โรงพยาบาล (The Institute of Hospital Quality Improvement & Accreditation : HA-Thailand)
ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2550 นี้

หมวดและหัวข้อต่าง ๆ ของเกณฑ์รางวัลแห่งชาติที่ได้ใช้เป็นเกณฑ์นี้ ในกรณีศึกษา
กระบวนการที่สร้างคุณค่าให้ลูกค้า โดยการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา
โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการสร้างคุณค่า ได้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการ โดยเริ่มตั้งแต่วิสัยทัศน์
พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ โครงสร้างองค์กร ตัวชี้วัด และวิธีการ ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมโยงกัน
อย่างลงตัวกับวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกค้าที่ใช้บริการของโรงพยาบาล
เมืองฉะเชิงเทรา

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ค
ประกาศคุณปการ.....	ง
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทนำ.....	1
ข้อมูลทั่วไป.....	1
กลุ่มลูกค้าหรือผู้มารับบริการที่โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา.....	13
สภาพแวดล้อมด้านการแข่งขัน.....	14
ผลการดำเนินการขององค์กร.....	16
วิธีการบริหารจัดการที่ดี (Good Practices).....	31
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ.....	42
บทเรียนที่ได้รับ.....	43
แผนงานในอนาคต.....	44
รางวัลคุณภาพ.....	44
บรรณานุกรม.....	45
ภาคผนวก.....	46
ภาคผนวก ก ในรายงานความเสี่ยง.....	47
ภาคผนวก ข แนวทางการรายงานความเสี่ยงโรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา.....	49
ประวัติย่อผู้ศึกษา.....	51

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 อัตรากำลังปีงบประมาณ 2549 (ตามจำนวนปฏิบัติงานจริง).....	4
2 จำนวนบุคลากรปฏิบัติงานจริงจำแนกตามตำแหน่ง ณ. 30 กันยายน 2549.....	5
3 สรุปผลการประเมินสถานพยาบาลโครงการประกันสังคมข้อหลัง 3 ปี.....	9
4 ระบบธรรมาภิบาลขององค์กร.....	12
5 ปัจจัยหลักที่ผู้รับบริการที่ใช้สิทธิประกันสังคม เลือก ร.พ.เมืองฉะเชิงเทราเป็นคู่สัญญา	15
6 สถิติข้อมูล ร.พ.เมืองฉะเชิงเทรา.....	16
7 การเปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ข้อหลัง 3 ปี.....	17
8 สาเหตุการป่วย 10 อันดับ โรคผู้ป่วยนอกเปรียบเทียบ ปีงบประมาณ 2548-2549.....	19
9 สาเหตุการป่วย 10 อันดับ โรคผู้ป่วยในเปรียบเทียบ ปีงบประมาณ 2548-2549.....	20
10 สาเหตุการตาย 10 อันดับ เปรียบเทียบปีงบประมาณ 2548-2549.....	21
11 การผ่าตัดที่ทำน้อย 5 อันดับ เปรียบเทียบ ปีงบประมาณ 2548-2549.....	22
12 ดัชนีวัดในกระบวนการให้บริการ (Performance Measurement Index).....	23
13 การสรุปสถิติผู้ป่วยใน ใช้ สิทธิประกันสังคมข้อหลัง 3 ปี(ปีงบประมาณ).....	24
14 10 อันดับ โรค ด้านอายุกรรม ปีงบประมาณ 2547.....	25
15 10 อันดับ โรค ด้านศัลยกรรม ปีงบประมาณ 2547.....	26
16 สาเหตุการตาย ปีงบประมาณ 2547 หอผู้ป่วยประกันสังคม.....	27
17 10 อันดับ โรค ด้านอายุกรรม ปีงบประมาณ 2548.....	28
18 10 อันดับ โรค ด้านศัลยกรรม ปีงบประมาณ 2548.....	29
19 สาเหตุการตาย ปีงบประมาณ 2548 หอผู้ป่วยประกันสังคม.....	29
20 10 อันดับ โรค ด้านอายุกรรม ปีงบประมาณ 2549.....	30
21 10 อันดับ โรค ด้านศัลยกรรม ปีงบประมาณ 2549.....	30
22 สาเหตุการตาย ปีงบประมาณ 2549 หอผู้ป่วยประกันสังคม.....	31
23 โปรแกรมการเสี่ยงสำคัญ.....	32
24 เกณฑ์การประเมินความรุนแรงของเหตุการณ์ 9 ระดับ.....	33
25 บัญชีความเสี่ยง.....	37

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนที่การเดินทางมา ร.พ.เมืองฉะเชิงเทรา.....	1
2 แสดงยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา.....	3
3 โครงสร้างการบริหารจัดการ ร.พ.เมืองฉะเชิงเทรา.....	10
4 โครงสร้างองค์กรเพื่อการพัฒนาคุณภาพ.....	11
5 สาเหตุการป่วย 10 อันดับโรค ปีงบประมาณ 2549.....	20
6 สาเหตุการตาย 10 อันดับโรค ปีงบประมาณ 2549.....	21
7 การผ่าตัดที่พบบ่อย 5 อันดับ ปีงบประมาณ 2549.....	22
8 การค้นหาความเสี่ยง.....	35
9 การค้นหาความเสี่ยงเชิงรุกและเชิงรับ.....	35
10 การประเมิน/ จัดการความเสี่ยงที่ยังไม่เกิด.....	36
11 การจัดการ/ ประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นแล้ว.....	36
12 ขั้นตอนแสดงการบริหารจัดการความเสี่ยง.....	39